

13 APR 2022

arrest

GERECHTSHOF DEN HAAG

Afdeling Civiel recht

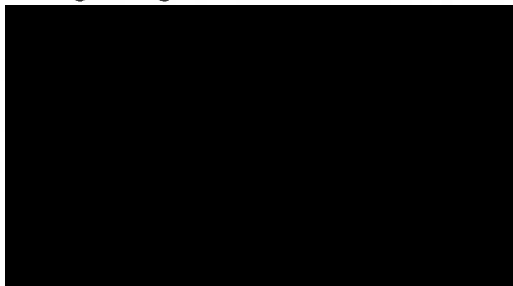
Zaaknummer : 200.280.339/01

Zaaknummer rechtbank: 8196201 / CV EXPL 19-51786

arrest van 12 april 2022

inzake

1. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid **Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV)**, gevestigd te Utrecht,

appellanten,
hierna te noemen: FNV, [redacted] en gezamenlijk
FNV c.s.,
advocaat: mr. A.A.M. Broos te Utrecht,

tegen

1. de besloten vennootschap **Santon Group B.V.**,
2. de besloten vennootschap **Santon Circuit Breaker Services B.V.**,
3. de besloten vennootschap **Santon Holland B.V.**,
4. de besloten vennootschap **Santon International B.V.**,

alle gevestigd te Rotterdam,
geïntimeerden,
hierna te noemen: Santon Group, Santon Services, Santon Holland en Santon International,
en gezamenlijk Santon c.s.,
advocaat: mr. N. Bulut te Zoetermeer.

Waar deze zaak over gaat

FNV c.s. vorderen uitbetaling van een prestatieafhankelijke bonus over 2018 die door Santon c.s. verschuldigd zou zijn op grond van een Handboek Arbeidsvoorwaarden Santon. Om dit recht te beoordelen dient dit handboek te worden uitgelegd. FNV c.s. stellen dat er ook recht op een bonus bestaat indien Santon c.s. verlies lijden. Santon c.s. betwisten dat. Zij voeren aan dat er in het jaar 2018 verlies is geleden en er daarom geen bonus is verschuldigd.

Feiten en procesverloop in eerste aanleg

1. Het gaat in deze zaak om het volgende.
 - 1.1 [REDACTED] is sinds 1 februari 2011 in dienst bij Santon Group, laatstelijk in de functie van Hoofd Technische Dienst. Zijn loon bedraagt op dit moment € 4.063,47 bruto per maand exclusief 8% vakantiebijslag en overige emolumenten.
 - 1.2 [REDACTED] is sinds 1 december 2016 bij Santon Services in dienst, laatstelijk in de functie van Verkoopmedewerker Binnendienst. Zijn loon bedraagt op dit moment € 2.923,80 bruto per maand exclusief 8% vakantiebijslag en overige emolumenten.
 - 1.3 [REDACTED] is sinds 1 mei 2013 bij Santon Holland in dienst, laatstelijk in de functie van Allround Productiemedewerker. Zijn loon bedraagt op dit moment € 2.315,37 bruto per maand exclusief 8% vakantiebijslag en overige emolumenten.
 - 1.4 [REDACTED] is sinds 1 augustus 1985 bij Santon International in dienst, laatstelijk in de functie van Allround Productiemedewerker. Zijn loon bedraagt op dit moment € 2.820,90 bruto per maand exclusief 8% vakantiebijslag en overige emolumenten.
 - 1.5 Op de arbeidsovereenkomsten van [REDACTED] (hierna: de Werknemers) is (steeds) de cao Metaal & Techniek, Technisch Installatiebedrijf (hierna: de CAO) van toepassing. FNV is partij bij de CAO.
 - 1.6 De ondernemingen van Santon c.s. werden tot 2004 geëxploiteerd door GTI. Dat jaar zijn deze ondernemingen verkocht.
 - 1.7 In de arbeidsovereenkomsten van de Werknemers is opgenomen dat een bonusregeling en de personeelsregelingen van toepassing zijn.
 - 1.8 Santon c.s. hanteren gezamenlijk een handboek arbeidsvoorwaarden waarin onder meer de bonusregeling is vastgelegd. Tot 2005 was de voorheen bij GTI geldende bonusregeling van toepassing. Deze was vastgelegd in art. 1.7 van het destijds bestaande handboek: de "PFP- bonus". Daarin was bepaald dat er een winstdrempel moest worden behaald om recht te hebben op een bonus, als volgt:

"Bonusbepaling

Jaarlijks wordt achteraf het totale bonusbudget vastgesteld dat beschikbaar is voor het uitkeren van PFP-bonussen over het voorgaande kalenderjaar. De hoogte van het totale budget is afhankelijk van de behaalde winst. Bepalend is de netto winstmarge van GTI nv inclusief haar dochterondernemingen in Nederland. Bij het vaststellen van het bonusbudget wordt een drempel gehanteerd. De drempel houdt in dat pas budget beschikbaar komt voor PFP-bonussen, indien de

netto winstmarge meer bedraagt dan 0,9%."

- 1.9 In 2005 is de bonusregeling, met instemming van de ondernemingsraad en in overleg met FNV, herzien. Deze is toen vastgelegd in art. 1.8 van het Handboek Arbeidsvoorwaarden Santon (hierna: het Handboek),
- 1.10 In de inhoudsopgave van het Handboek wordt bij art. 1.8 vermeld:
"Standaardbonus en winstuitkering".
- 1.11 In de artikelen 1.2 tot en met 1.5 van het Handboek is steeds vermeld dat de bonus *"afhankelijk is van de jaarlijkse beoordeling en van de bedrijfsresultaten"*. Bij het kopje *"Aanvullende info"* is steeds verwezen naar *"Hoofdstuk 1.8, jaarlijkse bonus/gratificatie"*.
- 1.12 De nieuwe bonusregeling is geregeld in art. 1.8 (*"Standaard bonus"*) van het Handboek en luidt als volgt:

"Uitgangspunt is een eenvoudige en transparante systematiek. Deze is gekoppeld aan de jaarlijkse individuele beoordeling en aan het resultaat van de onderneming. In onderstaande matrix is een en ander schematisch weergegeven.

	<i>Resultaat Santon tot 5% voor belasting</i>	<i>Resultaat Santon van 5% tot 10% voor belasting</i>	<i>Resultaat Santon boven 10% voor belasting</i>
<i>Beoordeling 5</i>	<i>0%</i>	<i>0%</i>	<i>0%</i>
<i>Beoordeling 5,5</i>	<i>0,5%</i>	<i>0,75%</i>	<i>1%</i>
<i>Beoordeling 6</i>	<i>1%</i>	<i>1,5%</i>	<i>2%</i>
<i>Beoordeling 6,5</i>	<i>1,5%</i>	<i>2,25%</i>	<i>3%</i>
<i>Beoordeling 7</i>	<i>2%</i>	<i>3%</i>	<i>4%</i>
<i>Beoordeling 7,5</i>	<i>2,5%</i>	<i>3,75%</i>	<i>5%</i>
<i>Beoordeling 8</i>	<i>3%</i>	<i>4,5%</i>	<i>6%</i>
<i>Beoordeling 8,5</i>	<i>3,5%</i>	<i>5,25%</i>	<i>7%</i>
<i>Beoordeling 9</i>	<i>4%</i>	<i>6%</i>	<i>8%</i>

De genoemde percentages zijn gerelateerd aan het jaarcinkomen (refertejaar januari-december) en gebaseerd op het decembersalaris. De bonus wordt uitgekeerd in april van het "nieuwe jaar" nadat de resultaten van Santon bekend zijn."

- 1.13 Over de jaren 2015 t/m 2017 hebben Santon c.s. een bonusuitkering gedaan aan het personeel. Daartoe zonden Santon c.s. iedere medewerker een toekenningsbrief, waarin de bonus van de desbetreffende medewerker was berekend en vastgesteld. De tekst van deze brief is steeds dezelfde en luidt – geabstraheerd van de positie van de individuele werknemer – als volgt:

*"Hierbij deel ik u mee, dat uw winstuitkering over [] is berekend en bij het salaris van april zal worden uitbetaald.
 De winstuitkering is als volgt berekend:
 Salaris december [] * 12,96 * percentage winstuitkering (aan de hand van beoordeling [...])."*

- 1.14 Over 2018 hebben Santon c.s. geen bonus aan het personeel uitgekeerd. In de in april 2019 aan het personeel toegezonden brief is daartoe het volgende vermeld:

“Ondanks dat in het afgelopen jaar iedereen hard heeft gewerkt, is de omzet achtergebleven.

Het achterblijven van de omzet is grotendeels veroorzaakt door de plotselinge afschaffing van subsidies voor solar parken door de Chinese overheid. In combinatie met een steeds meer onder druk staande marge, is het resultaat van Santon als totaal net niet dusdanig dat een winstuitkering gedaan kan worden.

Dit betekent dat ik u helaas moet medelen dat over het jaar 2018 geen winstuitkering zal worden uitbetaald.”

- 1.15 Bij brieven van 12 augustus en 28 augustus 2019 aan Santon c.s. heeft FNV dringend verzocht respectievelijk gesommeerd de bonus over 2018 alsnog uit te keren conform art. 1.8 van het Handboek.

- 1.16 In de procedure bij de kantonrechter hebben FNV c.s. samengevat gevorderd:

- A. te verklaren voor recht dat de medewerkers van Santon c.s. over 2018, wanneer zij een beoordeling hebben behaald van 5,5 of hoger, minimaal recht hebben op de ‘standaard bonus’ zoals opgenomen in de eerste kolom van art. 1.8 Handboek Santon;
- B. Santon c.s. te veroordelen tot betaling aan hun medewerkers, die over 2018 een beoordeling hadden van 5,5 of hoger, van de ‘standaard bonus’ over 2018 zoals opgenomen in de eerste kolom van art. 1.8 Handboek Santon, te vermeerderen met een wettelijke verhoging en wettelijke rente, onder verbeurte van een dwangsom;
- C. Santon Group te veroordelen tot betaling aan [REDACTED] een bedrag van € 1.300,86 bruto aan bonus over 2018, te vermeerderen met een wettelijke verhoging en wettelijke rente;
- D. Santon Services te veroordelen tot betaling aan [REDACTED] een bedrag van € 1.046,-- bruto aan bonus over 2018, te vermeerderen met een wettelijke verhoging en wettelijke rente;
- E. Santon Holland te veroordelen tot betaling aan [REDACTED] een bedrag van € 714,62 bruto aan bonus over 2018, te vermeerderen met een wettelijke verhoging en wettelijke rente;
- F. Santon International te veroordelen tot betaling aan [REDACTED] een bedrag van € 911,15 bruto aan bonus over 2018, te vermeerderen met een wettelijke verhoging en wettelijke rente;
- G. Santon c.s. hoofdelijk te veroordelen tot betaling van € 5.525,- aan buitengerechtigde incassokosten, te vermeerderen met wettelijke rente;
- H. Santon c.s. hoofdelijk te veroordelen in de proceskosten.

- 1.17 De kantonrechter heeft de vorderingen van FNV c.s. afgewezen en hen veroordeeld in de proceskosten.

Procesverloop in hoger beroep

2. Bij exploit van 29 juni 2020 zijn FNV c.s. in hoger beroep gekomen van het door de kantonrechter van de rechtbank Rotterdam tussen partijen gewezen vonnis van 15 mei 2020 (hierna: het bestreden vonnis). Bij memorie van grieven (met producties) hebben FNV c.s. acht grieven aangevoerd. Deze grieven zijn door Santon c.s. bij memorie van antwoord (met productie) bestreden.
3. Bij H12-formulier binnengekomen op 20 april 2021 hebben FNV c.s. productie 36 overgelegd en bij brief van 11 mei 2021 aanvullende stukken bij deze productie. Bij H12-formulier binnengekomen op 27 mei 2021 hebben Santon c.s. productie 41 overgelegd.
4. Op 18 juni 2021 zou de mondelinge behandeling plaatsvinden. Deze heeft toen geen doorgang gevonden. De behandeling is aangehouden tot 10 december 2021. Op die datum heeft de behandeling alsnog plaatsgevonden, door middel van een videoconferentie waarbij sprake is van een directe beeld- en geluidsverbinding. Partijen en de hiervoor genoemde advocaten zijn namens toen verschenen. Door de advocaten is gepleit aan de hand van spreek aantekeningen.
5. Partijen hebben arrest gevraagd.

Beoordeling van het hoger beroep

6. In hoger beroep vorderen FNV c.s. dat het bestreden vonnis wordt vernietigd, de vorderingen van FNV c.s. alsnog (na wijziging van eis) aangepast worden toegewezen en dat Santon c.s. hoofdelijk worden veroordeeld in de proceskosten van beide instanties.

Eiswijzigingen

7. De eis is op twee momenten gewijzigd.
 - 7.1. Het eerste moment ziet deze op de verklaring voor recht (memorie van grieven sub 6.1). Deze verklaring voor recht dient na wijziging niet alleen te zien op het jaar 2018, maar ook op "*enig ander jaar*" en "*dat voor het recht op deze bonus over enig jaar niet is vereist dat Santon in dat jaar een positief resultaat behaalt*". De wijziging van eis houdt verder in dat Santon c.s. worden veroordeeld tot terugbetaling van de door FNV c.s. betaalde proceskosten uit de eerste aanleg (memorie van grieven sub 6.2). Santon c.s. voeren aan dat FNV c.s. met de wijziging "*de grondslag van haar dagvaarding [heeft] gewijzigd*" en dit niet als een wijziging van eis gezien kan worden. Voor zover Santon c.s. zich hiermee verzetten tegen de wijziging van eis wordt dit verworpen. Het is FNV c.s. toegestaan de eis uit te breiden. Strijd met de goede procesorde is gesteld noch gebleken.
 - 7.2. Het tweede moment van eiswijziging is bij de spreek aantekeningen, houdende een akte wijziging van eis, gedateerd op 18 juni 2021. Dat betreft de datum waarop de mondelinge behandeling was gelast, maar geen doorgang heeft gevonden. In deze akte wordt gerefereerd aan de

memorie van antwoord sub 135, waarin is opgemerkt dat de nakomingsvordering – die zag op uitsluitend het jaar 2018 – niet was aangepast aan de gewijzigde verklaring voor recht. Bij akte is de eis gewijzigd in die zin dat de nakomingsvordering niet alleen ziet op 2018, maar ook op “*enig ander jaar*”. Santon c.s. verzetten zich voorafgaand aan de behandeling van 10 december 2021 schriftelijk tegen deze eiswijziging omdat die te laat is vanwege de tweeconclusie-regel. Het hof staat deze eiswijziging toe. Op zichzelf is juist dat deze wijziging volgens de tweeconclusie-regel te laat is. Maar deze regel is een ‘in beginsel’ strakke regel. In dit concrete geval betreft de nadere eiswijziging het herstel van een abuis. Dit abuis betreft het niet al bij memorie van grieven aanpassen van de nakomingsvordering aan de gewijzigde verklaring voor recht, wat zonder meer voor de hand had gelegen. Door deze nadere eiswijziging is het processuele debat niet gewijzigd. Strijd met de goede procesorde is niet gebleken. Dit tezamen is reden om van deze in beginsel strakke regel af te wijken.

8. Santon c.s. verzoeken FNV c.s. niet ontvankelijk te verklaren, althans het bestreden vonnis te bekrachtigen en FNV c.s. te veroordelen in de kosten van beide instanties.

Ontvankelijkheid

9. Volgens Santon c.s. zijn FNV c.s. niet ontvankelijk vanwege het niet voldoen aan de overlegverplichtingen van art. 3:305a lid 2 (oud) BW. Het hof verwerpt dit standpunt. FNV c.s. hebben Santon c.s. bij twee gelegenheden, bij brieven van 12 augustus 2019 en 28 augustus 2019, gevraagd om een reactie op de vorderingen. Daarin is steeds een termijn van 2 weken gesteld voor een reactie. Volgens Santon c.s. is er door hun advocaat gereageerd bij brief van 4 september 2019, maar FNV c.s. stellen deze reactie niet te hebben ontvangen. Of deze brief van de advocaat van Santon c.s. nu wel of niet FNV c.s. heeft bereikt kan in het midden blijven, omdat in ieder geval de eerste sommatie van FNV c.s. voldeed aan de daaraan te stellen eisen en verder niet is in te zien dat verder overleg iets zou hebben opgeleverd. Op dit laatste punt is van belang dat het hof bij de mondelinge behandeling in hoger beroep partijen nog heeft gesuggereerd nader over een schikking te spreken, maar dat dit niets heeft opgeleverd. FNV c.s. zijn daarom ontvankelijk in hun vorderingen.
10. Het hof zal de gewijzigde vorderingen van FNV c.s. beoordelen.

Het recht op een bonus

11. Het gaat in dit hoger beroep om de vraag of de werknemers van Santon c.s. recht hebben op een bonus op grond van art. 1.8 van het Handboek in het geval een werknemer in een jaar een beoordeling van 5 of hoger heeft gekregen en het resultaat van Santon c.s. dat jaar negatief is, of anders gezegd: er dat jaar door hen verlies is geleden.
12. FNV c.s. betogen met de grievens 1 tot en met 6 dat deze vraag bevestigend beantwoord dient te worden. Deze grieven slagen, om de volgende redenen.

-
13. Het hof stelt het volgende voorop ten aanzien van de uitleg van art. 1.8 van het Handboek.
- 13.1. Voor de uitleg van art. 1.8 van het Handboek geldt in beginsel de zogeheten cao-norm. Immers het Handboek regelt de arbeidsvoorwaarden van derden, die bij de totstandkoming daarvan niet rechtstreeks betrokken zijn, in dit geval de werknemers. Het feit dat de ondernemingsraad bij de totstandkoming van het Handboek betrokken is geweest, maakt dit niet anders. De wetenschap van de (leden van de) ondernemingsraad kan aan de werknemers niet worden tegengeworpen.
- 13.2. Deze cao-norm houdt in de kern in dat een bepaling van een cao naar de objectief kenbare betekenis moet worden uitgelegd. Bij deze uitleg kan onder meer acht worden geslagen op de elders in de cao – in dit geval het Handboek – of toelichting daarop gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden, op zichzelf mogelijke, tekstinterpretaties zouden leiden¹.
- 13.3. De bestaansgrond van de cao-norm is gelegen in de *bescherming van derden* tegen een uitleg van een bepaling in een overeenkomst waarbij betekenis wordt toegekend aan de voor hen niet kenbare partijbedoeling, en in de noodzaak van een eenvormige uitleg voor alle door die overeenkomst gebonden partijen². Daaraan heeft de Hoge Raad toegevoegd dat de rechtspraak over uitleg als gemeenschappelijke grondslag heeft dat bij de uitleg van een schriftelijk contract telkens van beslissende betekenis zijn alle omstandigheden van het concrete geval, gewaardeerd naar hetgeen de maatstaven van redelijkheid en billijkheid meebrengen. Volgens de Hoge Raad is een van de cao-norm afwijkende uitleg denkbaar voor een situatie als in de door hem beoordeelde zaak, waarin het ging om de vraag of een groep werknemers die uitgaande van de tekst van een sociaal plan buiten de werkingssfeer daarvan valt, daaraan niettemin rechten kan ontleen.
- 13.4. Bij deze benadering van de cao-norm past dat een vervallen versie van de in het geding zijnde cao- bepaling een bij de uitlegging daarvan in aanmerking te nemen aanwijzing kan vormen³.
14. Het hof volgt de uitleg die FNV c.s. geven aan art. 1.8 van het Handboek, om de volgende redenen.
- 14.1. De regeling in art. 1.8 voorziet in het recht op een bonus, die wordt bepaald door twee factoren: (i) de beoordeling van het presteren van de werknemer en (ii) het resultaat van Santon. Dit is niet in geschil.
- 14.2. Het geschil spitst zich toe op de vraag of de eerste kolom, waarin het resultaat van Santon is genoemd, zo moet worden gelezen dat het gaat om het resultaat van 0% tot 5%. Dat staat er niet. Er staat over het resultaat: “tot 5%”. Naar de

¹ HR 24 februari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU9889, NJ 2012/142.

² HR 25 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2687 (Condor).

³ HR 31 mei 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE2376, r.o. 3.8.

letter valt daaronder ook een negatief resultaat. De vraag is of dit laatste een aannemelijk rechtsgevolg is.

- 14.3. Santon c.s. betogen dat het vanzelfsprekend is dat er bij een negatief resultaat geen recht op een bonus bestaat. Dit sluit aan op wat de kantonrechter in r.o. 4.5 daarover heeft gezegd, zoals: *“Een bonus is immers, anders dan een periodieke salarisverhoging, een extra beloning voor prestaties die hebben bijgedragen aan een positief resultaat.”* Het hof gaat wel mee in de gedachte dat de omvang van de bonus mede-afhankelijk is van het resultaat, in de zin van: hoe beter het resultaat, hoe hoger de bonus. Maar dat winstgevendheid inherent noodzakelijk – populair gezegd: ingebakken – is aan/in het recht op een bonus is in de tekst van art. 1.8 niet te lezen. Ook in de vermelding in de inhoudsopgave dat sprake is van een *“Standaardbonus en winstuitkering”* is dat niet te lezen, en evenmin in de vermelding dat de bonus *“afhankelijk is van de jaarlijkse beoordeling en van de bedrijfsresultaten”* en in de woorden *“bonus/gratificatie”*. Immers, als gezegd is de winstgevendheid medebepalend voor de omvang van de bonus.
- 14.4. Uit het oogpunt van goed werkgeverschap is zeer wel denkbaar – en in de praktijk niet ongebruikelijk – dat goed functionerende werknemers ook bij negatieve resultaten van de onderneming extra voor hun goede inspanningen worden beloond. Dat kan in het belang van (het goed functioneren van) de onderneming zijn.
- 14.5. Verder is van belang dat in de eerdere versie van de regeling een duidelijke en expliciete eis voor het recht op een bonus bestond, namelijk: *“Bepalend is de netto winstmarge van GTI nv inclusief haar dochterondernemingen in Nederland. Bij het vaststellen van het bonusbudget wordt een drempel gehanteerd. De drempel houdt in dat pas budget beschikbaar komt voor PFP-bonussen, indien de netto winstmarge meer bedraagt dan 0,9%.”* (zie r.o. 1.8). Die eis is in de daarop volgende regeling, het in het geding zijnde Handboek, niet (expliciet) teruggekeerd. Dit vormt een aanvullende aanwijzing dat een dergelijke of soortgelijke eis daarom in de nieuwe regeling niet meer gold. Aangenomen mag immers worden dat bij de herziening van de regeling een vergelijking heeft plaats gevonden met de oude regeling en daarbij is overwogen welke voorwaarden wel of niet zouden worden gehandhaafd. Een niet bij de totstandkoming betrokken derde mag er daarom op vertrouwen dat een dergelijke eis niet meer geldt.
- 14.6. Het feit dat er door de jaren heen in de ‘toekenningsbrieven’ steeds een *“winstuitkering”* is vermeld leidt niet tot een andere uitleg. Deze brieven zijn geen bron van uitleg voor de eerder tot stand gekomen regeling in het Handboek. Dat geldt ook voor het feit dat de werknemers in de jaren waarin er geen bonus werd uitgekeerd (de jaren 2012 en 2014) daartegen niet hebben geprotesteerd. FNV c.s. hebben gesteld dat de werknemers het uitblijven van een bonus hebben geaccepteerd omdat het toen slecht met de onderneming ging. Uit dit gedrag is geen uitleg af te lezen.
15. Uit het voorgaande volgt dat de werknemers recht hebben op een bonus, ook indien er in enig jaar verlies is geleden.

-
16. Met grief 7 betogen FNV c.s. dat niet is aangetoond dat Santon c.s. in het jaar 2018 verlies hebben geleden. Deze grief behoeft verder niet behandeld te worden omdat het recht op een bonus in enig jaar ook bestaat als er door Santon c.s. verlies is geleden.

Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar?

17. Santon c.s. stellen dat het toekennen van een bonus ook bij een negatief resultaat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Dit zou het verlies aanzienlijk groter maken, waardoor mogelijk het voortbestaan van de onderneming op het spel komt te staan. Indien de werknemer in een dergelijk geval een bonus zou ontvangen verrijkt deze zich ten koste van de werkgever, met de nodige gevolgen voor de liquiditeit en de vitaliteit van de onderneming.
18. Het hof verwerpt het beroep op de derogerende werking van de redelijkheid en billijkheid (art. 6:248 lid 2 BW). De gestelde negatieve gevolgen zijn onvoldoende concreet onderbouwd. In zijn algemeenheid kan evenmin worden geoordeeld dat een bonus in een verlieslatende situatie naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

Buitengerechtelijke incassokosten

19. FNV c.s. vorderen buitengerechtelijke incassokosten voor een bedrag van € 5.525,-- te verhogen met wettelijke rente. Daartoe beroepen zij zich op het Besluit buitengerechtelijke incassokosten. Met een beroep op een arrest van de Hoge Raad van 13 juni 2014⁴ betogen FNV c.s. dat de maximale hoogte van de vergoeding uitsluitend is gerelateerd aan de hoogte van de verschuldigde hoofdsom en dat niet langer relevant is welke incassohandelingen zijn verricht.
20. Het hof gaat hierin mee. De buitengerechtelijke incassokosten zijn door Santon c.s. verschuldigd omdat zij in verzuim zijn met het betalen van de bonussen. Deze buitengerechtelijke incassokosten dienen overeenkomstig het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten te worden vastgesteld. Deze zijn door FNV c.s. onweersproken becijferd op een bedrag van € 5.525,--. Dat daarover wettelijke rente is verschuldigd is evenmin weersproken. De vorderingen van FNV c.s. zijn daarom toewijsbaar.

Wettelijke verhoging

21. FNV c.s. vorderen over de bonussen een wettelijke verhoging van 50% te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de vervaldatum tot aan de datum van de voldoening, dit onder verbeurte van een dwangsom aan FNV. Santon c.s. hebben zich beroepen op de matiging van de wettelijke verhoging.
22. Omdat Santon c.s. in verzuim zijn met het betalen van de bonussen zijn zij daarover een wettelijke verhoging verschuldigd, te vermeerderen met wettelijke rente. Het hof zal de wettelijke verhoging matigen tot 10% van de hoofdsom. De reden daarvoor is dat het door Santon c.s. ingenomen standpunt, hoewel het niet opgaat, niet per definitie onverdedigbaar was. Het hof ziet geen aanleiding om een aan FNV te

⁴ HR 13 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1405.

verbeuren dwangsom op te leggen. Met het hierna uit te spreken dictum moeten de betreffende werknemers in staat worden geacht betaling van de bonus af te dwingen, zo zij daartoe zouden willen overgaan.

Veeggrief

23. **Grief 8** luidt dat de vorderingen van FNV c.s. ten onrechte zijn afgewezen en zij ten onrechte in de proceskosten zijn veroordeeld. Deze veeggrief slaagt omdat het merendeel van de vorderingen van FNV c.s. toewijsbaar is en omdat bij deze uitkomst past dat Santon c.s. worden veroordeeld in de proceskosten van de eerste aanleg.

Bewijsaanbiedingen

24. Het hof gaat voorbij aan de bewijsaanbiedingen omdat deze niet ter zake dienend zijn, dan wel onvoldoende concreet zijn gericht op voor de beoordeling relevante feiten.

Slotsom

25. Uit het voorgaande volgt dat het hoger beroep slaagt. Het bestreden vonnis zal worden vernietigd. De vorderingen van FNV c.s. zullen worden toegewezen als hierna bepaald. Santon c.s. zullen als de in het ongelijk te stellen partijen in de kosten van beide instanties worden veroordeeld. De proceskostenveroordeling zal uitvoerbaar bij voorraad worden verklaard zoals gevorderd. Het hof verwerpt de gevorderde hoofdelijkheid van de proceskostenveroordeling. Een hoofdelijke verbondenheid ter zake, noch een ander daarmee te dienen redelijk belang is gesteld noch gebleken.

Beslissing

Het hof:

- vernietigt het tussen partijen gewezen vonnis van de kantonrechter van de rechtbank Rotterdam van 15 mei 2020,
en **opnieuw rechtdoende**:
- verklaart voor recht dat de medewerkers van Santon c.s. over 2018 of enig ander jaar, wanneer zij een beoordeling hebben behaald van 5,5 of hoger, minimaal recht hebben op de 'standaard bonus' zoals opgenomen in de eerste kolom van art. 1.8 Handboek Santon;
- veroordeelt Santon c.s. tot betaling aan hun medewerkers, die over 2018 of over enig ander jaar een beoordeling hadden van 5,5 of hoger, van de 'standaard bonus' zoals opgenomen in de eerste kolom van art. 1.8 Handboek Santon, te vermeerderen met een wettelijke verhoging van 10% daarover en te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de vervaldata tot de datum van voldoening;
- veroordeelt Santon Group tot betaling aan [REDACTED] van een bedrag van € 1.300,86 bruto aan bonus over 2018, te vermeerderen met een wettelijke verhoging van 10% daarover, en te vermeerderen met de wettelijke rente over de hoofdsom en de wettelijke verhoging vanaf de vervaldata tot aan de datum van de voldoening;
- veroordeelt Santon Services tot betaling aan [REDACTED] een bedrag van € 1.046,-- bruto aan bonus over 2018, te vermeerderen met een wettelijke verhoging van 10% daarover, en te vermeerderen met de wettelijke rente over de hoofdsom en de wettelijke verhoging vanaf de vervaldata tot aan de datum van de voldoening;
- veroordeelt Santon Holland tot betaling aan [REDACTED] een bedrag van € 714,62 bruto aan

-
- bonus over 2018, te vermeerderen met een wettelijke verhoging van 10% daarover, en te vermeerderen met de wettelijke rente over de hoofdsom en de wettelijke verhoging vanaf de vervaldatum tot aan de datum van de voldoening;
- veroordeelt Santon International tot betaling aan [REDACTED] een bedrag van € 911,15 bruto aan bonus over 2018, te vermeerderen met een wettelijke verhoging van 10% daarover, en te vermeerderen met de wettelijke rente over de hoofdsom en de wettelijke verhoging vanaf de vervaldatum tot aan de datum van de voldoening;
 - veroordeelt Santon c.s. tot betaling van € 5.525,- aan buitengerechtelijke incassokosten, te vermeerderen met wettelijke rente vanaf 12 november 2019;
 - veroordeelt Santon c.s. in de kosten van het geding in eerste aanleg, aan de zijde van FNV c.s. tot op 15 mei 2020 begroot op € 121,13 aan kosten exploitatie, € 486,- aan griffierecht en € 600,- aan salaris gemachtigde;
 - veroordeelt Santon c.s. in de kosten van het geding in hoger beroep, aan de zijde van FNV c.s. tot op heden begroot op € 123,- aan kosten exploitatie, € 760,- aan griffierecht en € 3.342,- aan salaris advocaat (3 punten, tarief II);
 - verklaart dit arrest uitvoerbaar bij voorraad.

Dit arrest is gewezen door mrs. R.S. van Coevorden, M.T. Nijhuis en G.J.J. Heerma van Voss en is uitgesproken ter openbare terechtzitting van 12 april 2022 in aanwezigheid van de griffier.

A

VSS

Voor grosse aan:
Uitgegeven aan mr. **A.A.M. Broos**
Advocaat van: app./geint.
De Griffier van het Gerechtshof
te Den Haag

A

